

Rakentamisen tilinpäätöstilasto 2006

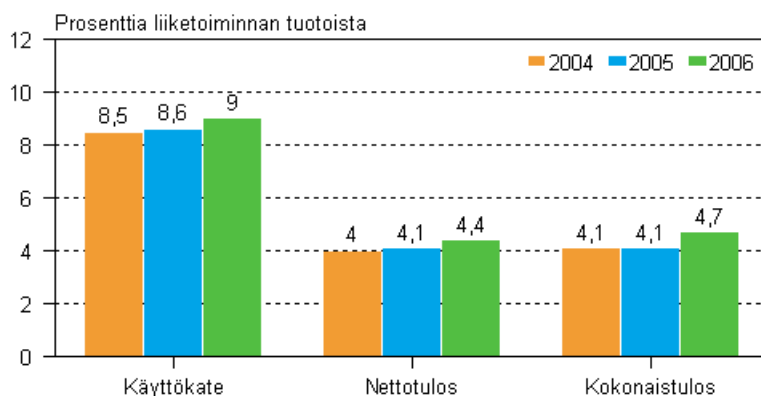
Rakentamisen kannattavuus parani hieman vuonna 2006

Tilastokeskuksen mukaan rakentamisen käyttökate-, nettotulos- ja kokonaistulosprosentit kohenivat edellisvuodesta. Käyttökate jäi yrityksille toimintakulujen jälkeen 1,8 miljardia euroa eli 9,0 prosenttia liikeitoiminnan tuotoista. Kate koheni edellisvuodesta 0,4 prosenttiyksikköä. Toimialan ainekustannukset, aliurakat ja henkilöstökulut kasvoivat edellisvuodesta saman verran kuin liikevaihto mutta muut toimintakulut supistuivat. Nettotulos oli 4,4 prosenttia liikeitoiminnan tuotoista ja kokonaistulos 4,7 prosenttia. Nettotulosprosentti parani 0,3 ja kokonaistulosprosentti 0,6 prosenttiyksikköä.

Rakentamisen liikevaihto oli 20,5 miljardia, josta pk-yritysten osuus oli 12,8 miljardia ja suurten yritysten osuus 7,7 miljardia euroa. Pk-yritysten liikevaihto kasvoi edellisvuodesta miljardin, mutta suurten yritysten liikevaihto säilyi lähes ennallaan supistuen noin 53 miljoonaa euroa.

Toimialan omavaraisuusaste, eli omanpääoman ja tilinpäätössiirtojen osuus ennakkomaksuilla oikaistusta taseen loppusummasta, oli 36,7 prosenttia. Tunnusluku heikentyi 2,6 prosenttiyksikköä edellisvuodesta, johtuen vieraanpääoman kasvusta.

Rakentamisen kannattavuus 2004–2006

Tiedot perustuvat verohallinnon elinkeinoveroaineistoihin. Tietoja on täydennetty Tilastokeskuksen omalla kyselyllä. Verohallinto uudisti vuodesta 2006 alkaen veroaineiston tietosisältöä. [Lue lisää muutoksesta.](#)

Sisällys

Rakentaminen 2006.....	3
Liikevaihto.....	3
Muutos kirjanpitokäytännössä.....	4
Henkilöstö.....	4
Kannattavuus.....	4
Rahoitus.....	6
Liitetaulukot	
1. Rakentamisen tuloksen muodostuminen.....	7
2. Rakentamisen taseet.....	8
3. Rakentamisen tunnusluvut.....	8
Rakentamisen tilinpäätöstilaston laatuseloste.....	9

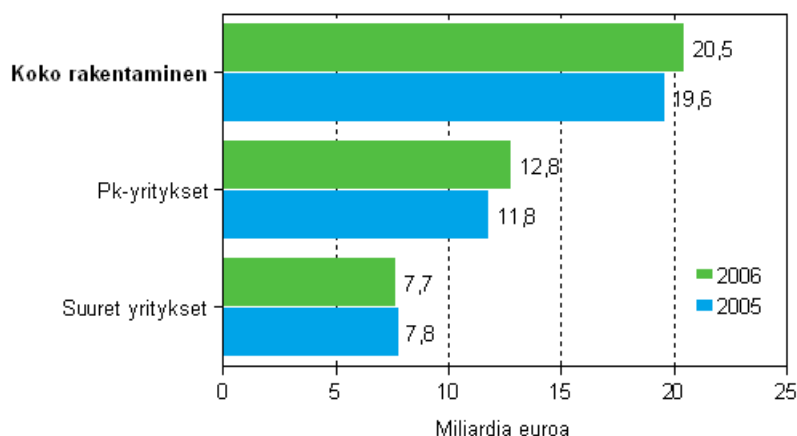
Rakentaminen 2006

Liikevaihto

Tilastokeskuksen mukaan rakentamisen liikevaihto oli 20,5 miljardia euroa vuonna 2006. Liikevaihto kasvoi noin miljardilla eurolla eli 4,9 prosenttia vuodesta 2005. Pk-sektorin liikevaihto koheni hieman yli miljardin mutta suurten yritysten liikevaihto jäi miltei edellisvuoden tasolle. Pk-sektorin liikevaihto oli 12,8 miljardia ja suurten yritysten 7,7 miljardia euroa. Pk-sektorin osuus koko toimialan liikevaihdosta oli 62,2 prosenttia.

Rakentamisen toimialalla pk-sektorin merkitys on suuri. Varsinkin talonrakentamisessa on vuosien varrella siirrytty käyttämään huomattavassa määrin aliurakointia, mikä on lisännyt pk-sektorin liikevaihtoa ja henkilöstöä, koska suurin osa aliurakoitsijoista on pk-yrityksiä. Tämä kehitys näkyy selvästi rakentamisen liikevaihdon ja henkilöstön kehityksessä. Viimevuosien hyvissä suhdanteissa rakentamisen toimialan liikevaihdon ja henkilöstön kasvu on muodostunut pk-yritysten liikevaihdon ja henkilöstön kasvusta.

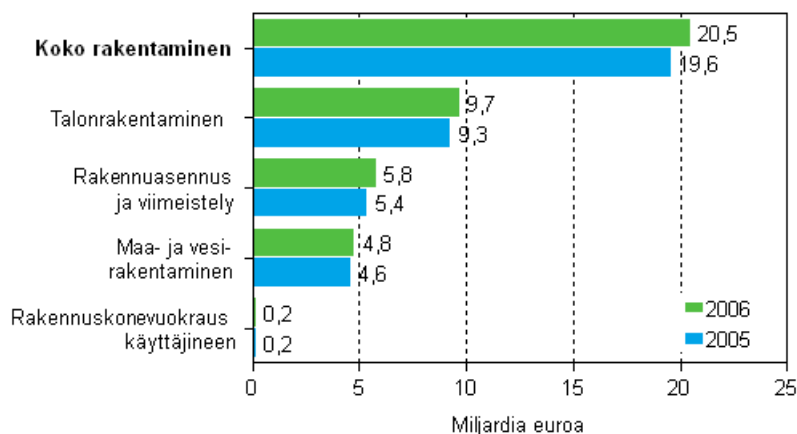
Rakentamisen liikevaihto suuruusluokittain 2005–2006

Toimialoittain tarkasteltuna parhaiten kehittyi talonrakentamisen sekä rakennusasennus ja viimeistelytoimialan liikevaihto. Molempien toimialojen liikevaihto kasvoi noin 400 miljoonaa vuodesta 2005.

Rakentamisen suurimman toimialan talonrakentamisen liikevaihto on noin 47 prosenttia koko toimialan liikevaihdosta. Rakennusasennus ja viimeistelyn liikevaihto kattaa noin 28 prosenttia ja maa- sekä vesirakentaminen noin 23 prosenttia. Pienin toimiala on rakennuskoneiden vuokraus käyttäjiineen, jonka liikevaihdon osuus koko rakentamisesta on noin prosentin verran.

Rakentamisen liikevaihto toimialoittain 2005–2006

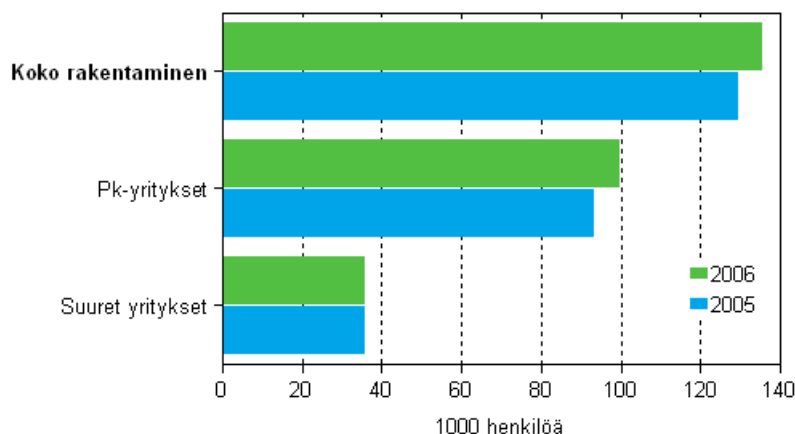

Muutos kirjanpitokäytännössä

Talonrakentamisen vuoden 2006 liikevaihdon kasvua heikensi perustajaurakoinnin kirjanpitokäytännön muutos. Suurin muutos vanhan ja uuden käytännön välillä on aikaisemman lähes kaksinkertaisen liikevaihdon poistuminen. Aikaisemmin sekä osakemyynti että urakoitsijan rakennus aikainen laskutus perustamilleen yhtiöille luettiin liikevaihtoon. Uuden käytännön mukaan urakoitsijan laskutusta perustetuille yrityksille ei enää lueta liikevaihtoon. Kilan yleisohjeen (17.01.2006) mukaan uutta mallia tulee noudattaa vuoden 2006 aikana alkavan tilikauden alusta. Muutos vaikutti sekä liikevaihdon että kulujen pienenemiseen. Koska perustajaurakointi sisältyy yleiseen talonrakentamistoimialaan, ei muutoksen todellista vaikutusta voida laskea tilaston luvuista.

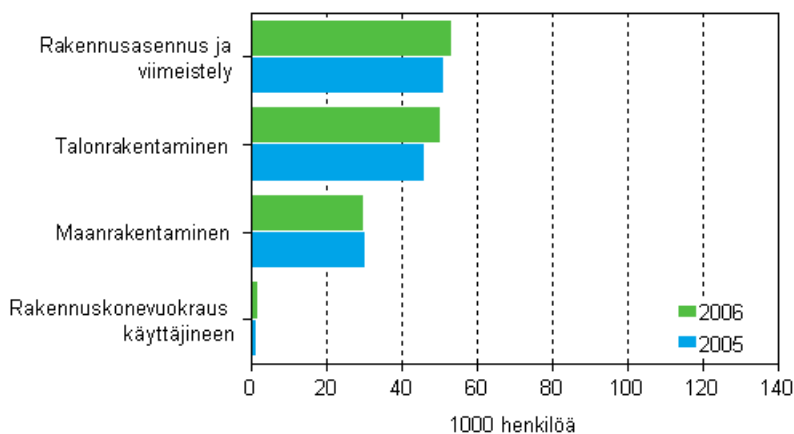
Henkilöstö

Rakentamisen henkilöstö suuruusluokittain 2005–2006

Rakentamisen toimialalla vuonna 2006 oli palveluksessaan noin 136 000 työntekijää. Henkilökuntaa lisättiin edellisvuodesta yli 6 000 henkilöllä, josta talonrakentamiseen tuli noin 4000. Pk-yritysten palkkalistoilla oli noin 100 000 ja suurten yritysten noin 36 000 henkilöä. Pk-sektorin osuus koko toimialan henkilöstöstä oli noin 74 prosenttia ja henkilöstön kasvusta 100 prosenttia.

Rakentamisen henkilöstö toimialoittain 2005–2006

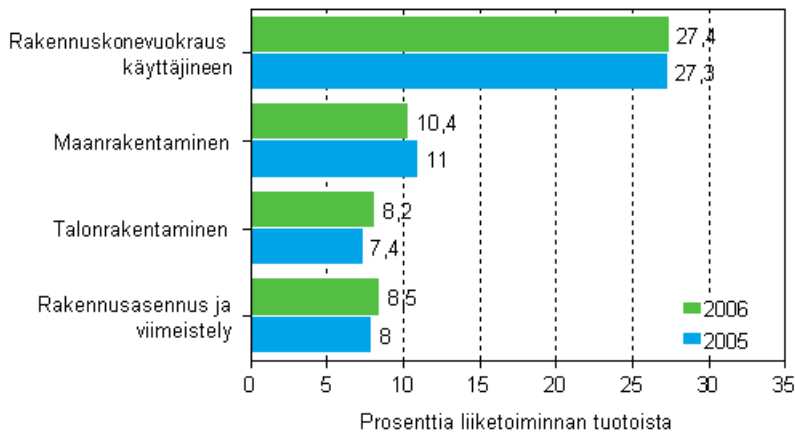
Rakentamisen henkilöstöstä 40 prosenttia työskentelee rakennusasennus ja viimeistelytoimialalla, 37 prosenttia talonrakentamisessa, 22 prosenttia maa- ja vesirakentamisessa sekä prosentin verran rakennuskonevuorauksen käyttäjinä.

Kannattavuus

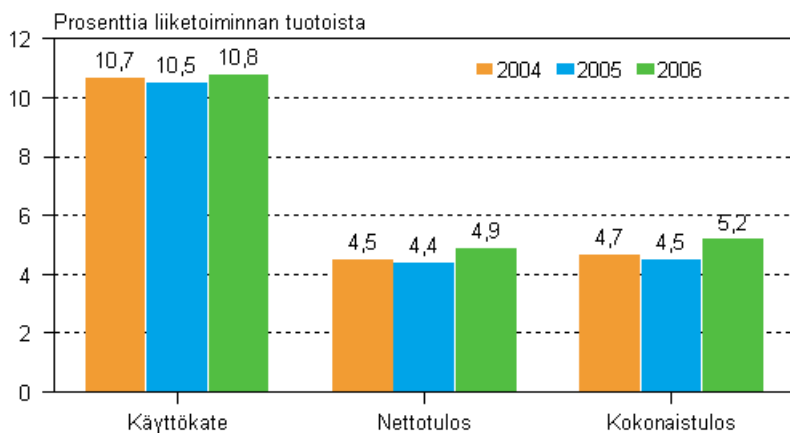
Rakentamisen käyttökate-, nettotulos- ja kokonaistulosprosentit kohenivat edellisvuodesta. Käyttökate jäi yrityksille toimintakulujen jälkeen 1,8 miljardia euroa eli 9,0 prosenttia liiketoiminnan tuotoista. Kate koheni

edellisvuodesta 0,4 prosenttiyksikköä. Eniten kate koheni talonrakentamisessa. Heikoin kehitys oli maa- ja vesirakentamisessa.

Rakentamisen käyttökateprosentti toimialoittain 2005–2006

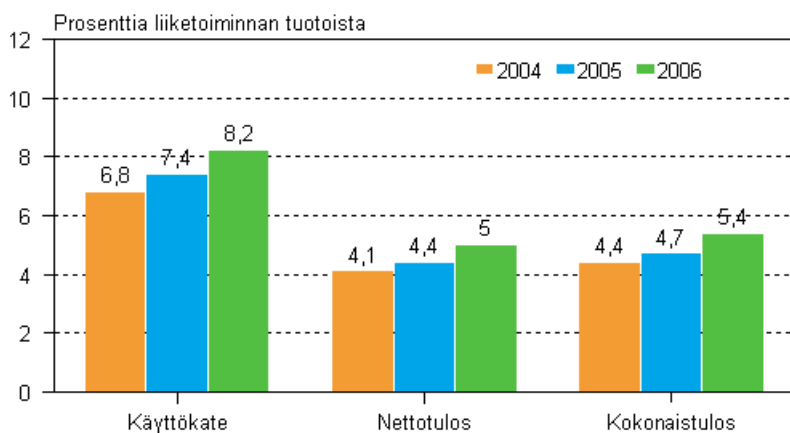

PK-yritysten kannattavuus 2004–2006

Rakentamisen pk-sektorin yritykset kannattivat käyttökateella mitaten paremmin kuin koko rakentaminen. PK-sektorin käyttökateprosentti oli noin 2 prosenttiyksikköä parempi kuin koko toimialan. Myös pk-sektorin nettotulos ja kokonaistulos ylittivät puolella prosenttiyksiköllä koko rakentamisen vastaavat tunnusluvut.

Talonrakentamisen kannattavuus 2004–2006

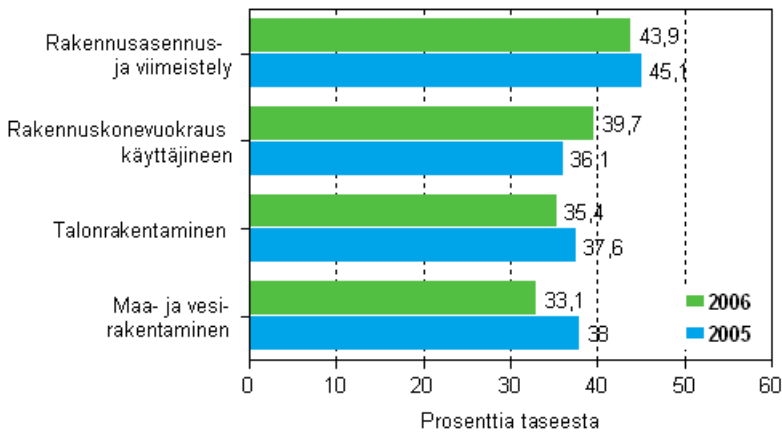

Rakentamisen toimialoista paras kannattavuuden kehitys oli talonrakentamisessa. Toimialan käyttökate koheni 0,8 prosenttiyksikköä, nettotulos 0,8 ja kokonaistulos 0,7 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Heikoin kehitys oli maa- ja vesirakentamisessa. Toimialan käyttökate heikkeni 0,6 prosenttiyksikköä edellisvuodesta.

Rahoitus

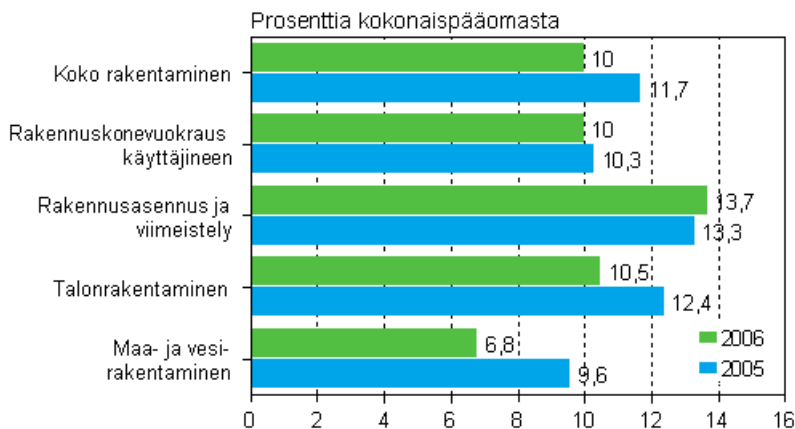
Tilastokeskus on siirtynyt omavaraisuusasteen laskemisessa uuden osakeyhtiölain mukaiseen käytäntöön, jossa pääomalainat käsitellään vieraan pääoman eränä. Aikaisemmin pääomalainat sisältyivät omaan pääomaan. Vertailukelpoisuuden vuoksi on myös edellisen vuoden omavaraisuusaste laskettu samalla kaavalla

Rakentamisen omavaraisuusaste 2005–2006

Rakentamisen omavaraisuusaste, eli oman pääoman ja tilinpäätössiirtojen osuus ennakkomaksuilla oikaistusta taseen loppusummasta, uudella kaavalla laskien oli 36,7 prosenttia. Tunnusluku heikentyi 2,6 prosenttiyksikköä edellisvuodesta johtuen vieraanpääoman kasvusta. Vanhan kaavan mukaan laskettu rakentamisen omavaraisuusaste vuonna 2006 oli 38,7 ja 41,6 prosenttia vuonna 2005. Omavaraisuusaste heikkeni vanhalla tavalla laskettuna 2,3 prosenttiyksikköä.

Rakentamisen kokonaispääoman tuotto prosentti 2005–2006

Tilastossa on luovuttu sijoitetun pääoman tuotto prosenttien laskemisesta ja tilalle on otettu kokonaispääoman tuotto prosentti. Ratkaisuun päädyttiin koska, korollisten velkojen oikeellisuutta ei voida selvittää koko aineistosta.

Rakennusyritykset saivat kokonaispääomalleen, tase oikaistuna ennakkomaksuilla, 10,0 prosentin tuoton. Tuottoa saatiin 1,7 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisvuonna. Kannattavuuden hienoinen kasvu ei riittänyt kattamaan kokonaispääoman kasvua. Tunnusluvun heikkenemiseen vaikutti oman pääoman ja etenkin vieraanpääoman lisäys.

Liitetaulukot

1. Rakentamisen tuloksen muodostuminen

	45A Maa- ja vesirakentaminen 1000 euroa	45B Talonrakentaminen 1000 euroa	45C Rakennusasennus ja viimeistely 1000 euroa	45D Rakennuskonevuokraus käyttäjineen 1000 euroa
TULOKSEN MUODOSTUMINEN				
Liikevaihto	4 794 889	9 680 306	5 801 042	238 124
Liiketoiminnan muut tuotot (pl.käyttöom.myyntiv. ja fuusiov.)	26 193	82 719	38 601	3 800
LIIKETOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	4 821 082	9 763 026	5 839 643	241 925
Aine- ja tarvikekäyttö	-1 258 167	-3 208 563	-2 068 507	-37 536
Ulkopuoliset palvelut	-1 242 363	-3 240 174	-599 049	-20 775
Palkat ja henkilösivukulut yhteensä	-1 112 854	-1 797 413	-1 769 094	-65 396
Laskennallinen palkkorjaus	-81 128	-85 017	-201394	-3 518
Liiketoiminnan muut kulut (pl.käyttöom.myyntitap. ja fuusiotap.)	-715 034	-1 013 330	-697 812	-48 129
Valmisteverastojen lisäys/vähennys	91 292	380 258	-8 443	-149
Käyttökate	502 828	798 787	495 346	66 421
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-266 438	-108 733	-129 537	-30 697
LIIKETULOS	236 390	690 054	365 809	35 724
Rahoitustuotot	39 778	108 393	2 6544	3 526
Rahoituskulut	-67 443	-131 468	-33 938	-6 893
Verot	-67 624	-175 693	-114 128	-7 158
NETTOTULOS	141 100	491 286	244 288	25 199
Satunnaiset tuotot	51 234	233 483	37 787	2 301
Satunnaiset kulut	-29 225	-216 361	-59 937	-537
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot	19 955	18 807	11 018	6 090
Käyttöomaisuuden myyntitappiot ja fuusiotappiot	-1 442	-1 434	-1 470	-92
KOKONAISTULOS	181 623	525 781	231 685	32 960
Tilinpäätössierrot yhteensä	-4 628	-348	-2 342	-12 964
Laskennallinen palkkorjaus (palautus)	81 128	85 017	201 394	3 518
TILIKAUDEN TULOS	258 153	610 457	430 800	23 527

2. Rakentamisen taseet

	45A Maa- ja vesirakentaminen 1000 euroa	45B Talonrakentaminen 1000 euroa	45C Rakennusasennus ja viimeistely 1000 euroa	45D Rakennuskonevuokraus käyttäjineen 1000 euroa
TASEET				
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 956 175	1 626 918	1 082 611	237 147
Vaihto-omaisuus yhteensä	546 445	2 798 886	525 714	2 491
Rahoitusomaisuus yhteensä	1 406 240	3 136 355	1 445 167	108 708
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 952 685	5 935 242	1 970 881	111 199
Vastaavaa yhteensä	3 908 859	7 562 170	3 053 492	348 346
Oma pääoma yhteensä	1 129 106	2 422 016	1 198 071	88 999
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	68 819	31 573	37 829	50 235
Pakolliset varaukset yhteensä	27 980	86 735	13 262	1
Vieras pääoma yhteensä	2 682 953	5 021 875	1 804 335	209 111
Vastattavaa yhteensä	3 908 859	7 562 170	3 053 492	348 346
Pääomalaina	138 876	112 174	14 641	8 870

3. Rakentamisen tunnusluvut

	45A Maa- ja vesirakentaminen	45B Talonrakentaminen	45C Rakennusasennus ja viimeistely	45D Rakennuskonevuokraus käyttäjineen
TUNNUSLUVUT				
Yritysten lukumäärä	7 007	14 211	14 476	318
Liiketoiminnan tuotot yhteensä, 1000 euroa	4 821 082	9 763 026	5 839 643	241 925
Jalostusarvo, 1000 euroa	1 696 810	2 681 217	2 465 834	135 335
Henkilöstön lkm	29 890	50 602	53 413	1 808
Aineelliset nettoinvestoinnit, 1000 euroa	288 121	129 919	145 422	42 617
Liikevaihto/henkilöstö, 1000 euroa	160	191	109	132
Jalostusarvo/henkilöstökulut	1,4	1,4	1,3	2,0
Käyttökate-%	10,4	8,2	8,5	27,5
Rahoitustulos-%	8,5	6,1	6,4	23,1
Nettotulos-%	2,9	5,0	4,2	10,4
Kokonaistulos-%	3,8	5,4	4,0	13,6
Kokonaispääoman tuotto-%	6,8	10,5	12,8	10,9
Omavaraisuusaste, %	33,1	35,4	43,9	40,0
Kokonaisvelat/liikevaihto-%	51,7	46,8	28,0	89,4

Rakentamisen tilinpäätöstilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilinpäätöstilasto kuvaa yritystoiminnan tuloksen muodostumista, kannattavuutta sekä taseen rakennetta toimialoittain ja suuruusluokittain.

Tilastoyksikkönä on yritys. Valtion ja kuntien liikelaitokset sisältyvät aineistoon. Kuvausalueen ulkopuolelle jäävät julkisen sektorin viranomaisyksiköt, voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, rahoitus ja vakuutustoiminta sekä ne maatilatalouden yksiköt, jotka eivät toimi työnantajina. Yksilöivänä tunnuksena on yrityksen liike- ja yhteisötunnus eli y-tunnus.

Tilasto sisältää tuloslaskelma- ja tasetiedot pääkohdittain, näistä lasketut kannattavuuden ja vakavaraisuuden keskeiset tunnusluvut sekä henkilöstön lukumäärän. Lisäksi tilasto sisältää yritysten perus- ja luokittelutietoja, jotka saadaan Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Tilaston tiedot muodostavat yhtenäisen aikasarjan 1999 - 2006.

Tilastotietoja käytetään Suomen yrityssektorin rakenteiden, kannattavuuden ja kehityksen analysointiin ja seurantaan. Tietojen suurimpia käyttäjiä ovat elinkeinoelämän edustajat, tutkimuslaitokset, julkinen hallinto ja kansainväliset tahot kuten Euroopan komissio ja OECD. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Tuloslaskelma

Tilastossa kirjanpitolain ja asetuksen mukainen tuloslaskelma esitetään uudelleen ryhmitettynä siten, että siitä käy ilmi keskeiset tunnusluvut, käyttökate, liikevoitto, nettotulos ja kokonaistulos. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja fuusiovoitot esitetään satunnaisina erinä. Ennen käyttökatetta esitetty laskennallinen palkkakorjaus oikaistaan satunnaisten erien jälkeen ennen tilikauden tulosta. Tilikauden tulos on virallisen tuloslaskelman mukainen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut on laskettu Yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeita noudattaen niin pitkälle kuin se on tietosisällön puolesta mahdollista.

Liiketoiminnan laajuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Liiketoiminnan tuotot yht.} = \text{Liikevaihto} + \text{liiketoiminnan muut tuotot} - \text{käyttöomaisuuden myyntivoitot} - \text{fuusiovoitot}$$

$$\text{Jalostusarvo} = \text{Käyttökate} + \text{henkilöstökulut yhteensä}$$

$$\text{Aineelliset nettoinvestoinnit} = \text{Aineellisten hyödykkeiden lisäykset} - \text{vähennykset}$$

Kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Käyttökate - \%} = \frac{\text{Käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Nettotulos - \%} = \frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaistulos - \%} = \frac{\text{Kokonaistulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Rahoitustulos - \%} = \frac{\text{Käyttökate} + \text{rahoitustuotot} - \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \times 100$$

$$\text{Kokonaispääoman tuotto - \%} = \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Tase} - \text{saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

Tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut

Liikevaihto / henkilöstö

Jalostusarvo / henkilöstökulut

Rahoitusta kuvaavat tunnusluvut

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{Tase} - \text{saadut ennakkomaksut}} \times 100$$

$$\text{Kokonaisvelat / liikevaihto} = \frac{\text{Vieras pääoma yhteensä} - \text{saadut ennakkomaksut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$$

Yritys

Tilastoyksikkönä on yritys. Yrityksellä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön yhdessä harjoittamaa taloudellista toimintaa, joka tähtää kannattavaan tulokseen. Yrityksiä ovat:

- ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka toimivat omalla nimellään tai rekisteröidyllä toiminimellä,
- oikeushenkilöt (esim. osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, taloudellinen yhdistys ja avoin yhtiö),
- valtion ja kuntien liikelaitokset.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2002 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2002). Toimialaluokitus 2002 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev1.1:een siten, että NACE:n nelinumeroitosa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa.

Oikeudellinen muoto

Käytetty oikeudellinen eli juridinen muoto on yritysrekisterin käyttämä luokitus. Verohallinnon asiakastietokannassa olevat oikeudelliset muodot muutetaan Yritys- ja toimipaikkarekisterissä YTR:n käyttämän luokituksen mukaiseksi. Koko tilastovuotta edustava koodi tai tilikauden lopussa voimassa ollut koodi.

Kokoluokitus

EU:n komission suositus (6.5.2003) pienten ja keskisuurten (PK) yritysten määritelmästä (2003/361/EY, Euroopan yhteisöjen virallinen lehti N:o L 124/2003) määrittelee PK -yritykset sekä pienet yritykset seuraavien sääntöjen mukaan

1. Pienet ja keskisuuret yritykset määritellään yrityksiksi,
 - joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden
 - vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa ja
 - jotka täyttävät kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
2. Pieni yritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
3. Mikroyritys määritellään yritykseksi,
 - jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja jonka
 - vuosiliikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai
 - taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa ja
 - joka täyttää kohdassa 4 määritellyn perusteen riippumattomuudesta.
4. Riippumattomia yrityksiä ovat ne yritykset, joiden pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 prosenttia tai enemmän ei ole yhden sellaisen yrityksen omistuksessa tai sellaisten yritysten yhteisomistuksessa, joihin ei voida soveltaa tilanteen mukaan joko PK -yrityksen tai pienen yrityksen määritelmää.

Suuruusluokkien liikevaihto- ja taseen loppusumman rajoja tarkistettiin vuonna 2003. Suuruusluokkien tiedot edellisiin vuosiin eivät ole tästä johtuen täysin vertailukelpoisia.

Tietolähde

Rakennetilastojen pääasiallinen tietolähde on verohallinnon elinkeinoveroaineistot, joita täydennetään puuttuvien tietojen osalta Tilastokeskuksen omalla kyselylomakkeella ja virallisen tilinpäätöksen tiedolla.

Vuodesta 1998 vuoteen 2005 tilinpäätöstilaston tiedot perustuvat Verohallinnon ja Tilastokeskuksen yhteisiin lomakkeisiin 60, 61A ja 61B, jotka vastasivat pääsääntöisesti yrityksen tilinpäätöksen tuloslaskelmaa ja tasetta. Verohallinto uudisti vuodesta 2006 alkaen verolomakkeet ja poisti käytöstä yhteiset lomakkeet. Nykyisin liikkeen- ja ammatinharjoittajilla, yhtymillä sekä yhteisöillä on käytössä omat erilliset verolomakkeet.

Uudet verolomakkeet perustuvat verotettavan tuloksen ja nettovarallisuuden laskemiseen. Yhteisöjen lomakkeilla eritellään veronalaiset tuotot ja kulut verotettavan tuloksen laskemista varten. Lisäksi lomakkeella on eritelty verovapaat tuotot ja kulut, jotka eivät vaikuta verotettavaan tulokseen mutta sisältyvät yrityksen tuloslaskelmaan. Näistä tiedoista muodostetaan tilinpäätöstilastossa yritysten tuloksen muodostumista ja pääomarakennetta kuvaavat tiedot.

Tilikauden tulos vastaa virallisen tuloslaskelman tulosta mutta yksittäisten tuotto- ja kuluerien välillä saattaa esiintyä jonkin verran vaihtelua, johtuen verottajan erilaisesta tietotarpeesta. Esimerkiksi yritysten liikevaihto saattaa poiketa virallisen tuloslaskelman liikevaihdosta seuraavista syistä: Verolomakkeella yrityksen liikevaihto ei sisällä henkilökohtaisen eikä maatalouden tulolähteen tuottoja vaan ne kysytään omina erinä. Tilinpäätöstilastossa erät sisältyvät yrityksen muihin tuottoihin. Lisäksi verolomakkeen liikevaihtoon ei saisi sisältyä vaihto-omaisuusosakkeista saatuja osinkoja vaan ne esitetään muiden osinkotuottojen yhteydessä. Koska osingot kysytään yhtenä eränä verolomakkeella, joudutaan ne käsittelemään tilinpäätöstilastossa myös osinkoina.

Verolomakkeen nettovarallisuustiedot poikkeavat omaisuuserien osalta virallisen taseen tiedoista. Nettovarallisuuden laskemista varten käyttöomaisuusarvot ilmoitetaan elinkeinoverolain poistoilla vähennettyinä. Tietojen vertailukelpoisuutta viralliseen taseeseen verrattuna heikentää myös vertailuarvojen käyttö kiinteistöjen ja osakkeiden osalta. Muista yhteisöistä poiketen saavat julkisesti noteeratut yhteisöt ilmoittaa omaisuuseränsä virallisen tilinpäätöksen mukaisina.

Liikkeen - ja ammatinharjoittajien nettovarallisuuteen ei sisälly lainkaan pankkitileillä olevia varoja. Tästä saattaa aiheutua hankaluuksia taseen rahoitusomaisuuserien koostamisessa sellaisilla toimialoilla, joilla luonnollisten henkilöiden harjoittaman liiketoiminnan osuus on suuri. Näitä aloja ovat esimerkiksi apteekit, kuorma-autoliikenne, taksit sekä useat palvelutoiminnan toimialat.

Oman pääoman ja velkojen osalta verohallinnon tiedot vastaavat virallisen taseen velkojen ja oman pääoman määrää. Viralliseen taseen vastattavaa puolen saamme muodostettua täydentämällä tietoja pakollisilla varauksilla ja tilinpäätöstietojen kertymällä.

Tilinpäätöstilastot on laadittu vuodesta 2000 lähtien 30.12.1997 voimaan tullutta uutta kirjanpitolakia ja -asetusta noudattaen (Kirjanpitolaki ja -asetus 30.12.1997 / 1336).

Tärkeimmät Tilinpäätöstilastojen laadintaan vaikuttavat tilastoalan asetukset ovat seuraavat:

1. Yritystoiminnan rakennetilastoasetus. Keskeinen vuosittaisten yritystoiminnan tilastojen laatimista ohjaava asetus (Council Regulation No 58/97 concerning structural business statistics).
2. Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus (Council Regulation No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community). Tilastoyksikköasetus. Yritystoiminnan tilastoinnissa sovellettava tilastoyksiköitä koskeva asetus (Council Regulation No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community).
3. Toimialaluokitusasetus. Toimialaluokitus 2002 perustuu Euroopan unionin yhteiseen toimialaluokitukseen, NACE Rev1.1:een, joka on vahvistettu Euroopan unionin komission asetuksella, ((EC) No 29/2002 of 19 December 2001 amending Council Regulation (EEC) No 3037/90 on the statistical classification of activities in the European Community)

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilaston peruskehikon muodostaa Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysrekisteristä saadaan tilaston keskeiset luokitusmuuttujat kuten toimiala, sektori, oikeudellinen muoto, omistajatyyppe, alue sekä henkilöstön määrä ja suuruusluokka. Tilinpäätöstilastoon yritykset on valittu käyttäen samoja rajoituksia toiminta-ajan, henkilöstön ja liikevaihdon suhteen kuin yritysrekisterissä. Myös yhdenkertaista kirjanpitoa pitävät ammatinharjoittajat sisältyvät tilinpäätöstilastoon. Lisäksi tilastoon sisältyvät valtion liikelaitokset. Kunnalliset liikelaitokset sisältyvät tilastoon energia- ja vesihuollon ja liikenteen toimialoilta.

Tilinpäätöstilaston aineisto perustuu verohallinnon elinkeinoverotusaineistoon ja Tilastokeskuksen yritystiedusteluun. Elinkeinoverotusaineisto sisältää kaikkien elinkeinoverotuslain alaisten yritysten ja ammatinharjoittajien tilinpäätöstiedot. Se on ollut Tilastokeskuksen käytettävissä vuodesta 1994 lähtien.

Omalla tiedustelulla kerätään vuosittain tietoja kaikilta vähintään 20 henkeä työllistäviltä yrityksiltä. Lisäksi tiedustelun piiriin kuuluu 10–20 henkilöä työllistäviä yrityksiä, jotka ylittävät vuosittain ja toimialoittain muuttuvat liikevaihtorajat. Omassa tiedustelussa kerätään investointitietoja ja muita tilinpäätöksen lisätietoja, henkilöstötietoja, vientitietoja. Oman kyselyn aineistoa tarkistetaan erilaisilla aineiston sisäisillä loogisuus- ja suhdelukutesteillä. Tietoja verrataan myös muihin tietolähteisiin. Patentti- ja rekisterihallituksen elektronista kuvaarkistoa käytetään tietojen tarkistamisessa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilinpäätöstilasto sisältää kattavasti tiedot kaikista liikeyrityksistä lähes kaikilta toimialoilta. Maatilataloudesta ovat mukana työnantajina toimivat tilat. Tilinpäätöstilasto ei sisällä seuraavien toimialojen tietoja: 65–67, 74501, 74509, 75, 801–803, 80421, 85121, 91, 92312, 92510. Lisäksi tilasto sisältää kunnallisten liikelaitosten tiedot. Suorassa tiedonkeruussa ovat mukana kaikki vähintään 20 henkilöä työllistävät yritykset. Pienempien ja vastaamattomien yritysten tuloslaskelma- ja tasetiedot saadaan verohallinnon elinkeinoverotusaineistosta ja muista hallinnollisista aineistoista. Yritysten luokitustiedot kerätään pääsääntöisesti Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Elinkeinoverotusaineisto on tärkeä tilaston tietolähde. Aineiston laatu tarkistetaan ja korjataan ohjelmallisesti. Liikevaihdon mukaan noin kahdelle prosentille yrityksistä tiedot imputoidaan käyttäen vastaajaluovuttaja -menetelmiä. Myös kyselyn ulkopuolisten yritysten omaan kyselyyn sisältyvät lisätiedot imputoidaan käyttäen malliluovuttaja -menetelmää.

Vuoden 2006 lukuja on aiemmin julkaistu ennakkollisina. Lopulliset tiedot eroavat jonkin verran ennakkollisista. Perusaineiston täydentyminen ja lopettamistietojen päivittäminen aiheuttavat muutoksia lopullisiin tietoihin

ennakollisiin tietoihin verrattuna. Lisäksi ennakossa yrityksiä ei rajata pois lyhyen toiminta-ajan perusteella eli alle puolivuotta tilikaudella toimineet kuten tehdään lopullista tilastoa laadittaessa.

Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta. Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.

Suomen yritykset julkaisussa yritysten määrä on suurempi kuin tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa rahoitus- ja vakuutustoiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista. Myös yritysten luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja. Tilinpäätöstilastossa esimerkiksi hallintayhtiöt pyritään pitämään emoyrityksen toimialalla toisin kuin yritysrekisterissä.

Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Suomen yritykset -julkaisussa esitetyistä lukumääristä. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Suomen yritykset -julkaisussa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Yritysten tilinpäätöstilastosta tehdään vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden heinäkuun alussa. Lopulliset tilinpäätöstiedot valmistuvat 14 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä

Tilinpäätöstilastoa on laadittu vuodesta 1974.

5. Tietojen saatavuus

Tilinpäätöstietoja on saatavissa toimialoittain ja suuruusluokittain Tilastokeskuksen internet-sivuilta ja internet-sivuilta maksuttomasta Yritysten rakennetilastot -palvelukannasta. Tilastotietoja julkaistaan ennakkollisina julkaisussa Yritystoiminnan tulos ja lopullisina internet-sivuilla.

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastotietojen eri ajankohtien vertailukelpoisuuteen vaikuttaa kirjanpitolain muutokset. Vuoden 2003 tilastossa otettiin käyttöön laskennallinen palkkakorjaus. Palkkakorjaus on tehty pienille yrityksille, joilla yrittäjien tekemä palkaton työpanos on suuri. Palkkakorjaus parantaa yritysten välistä vertailtavuutta. Tiedot on julkaistu siten, että tiedot on saatavissa myös ilman palkkakorjausta.

7. Tietojen selkeys ja eheys/yhtenäisyys

1. Liiketoiminnan kuukausikuvaajien liikevaihto on laskettu verohallinnon maksuvalvonta-aineistosta. Liikevaihdon määrittely arvonlisäveroilmoituksessa ei täysin vastaa tuloslaskelman liikevaihtoa.
2. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa yritysten määrä on suurempi kuin rakennetilaston tilinpäätöstilastossa. Ero syntyy pääasiassa rahoitus- ja vakuutustoiminnan sekä julkisen hallinnon yritysten puuttumisesta tilinpäätöstilaston luvuista. Myös yritysten luokittelussa toimialoille on jonkin verran eroja. Tilinpäätöstilastossa esimerkiksi hallintayhtiöt pyritään pitämään emoyrityksen toimialalla toisin kuin yritysrekisterissä. Toimialoittaiset luvut saattavat poiketa yritys- ja toimipaikkarekisterin luvuista myös fuusiokorjausten erilaisesta ajoituksesta johtuen. Tilinpäätöstilastossa fuusiokorjaukset tehdään tapahtumavuonna, mutta yritys- ja toimipaikkarekisterissä vasta seuraavana vuonna. Yritys- ja toimipaikkarekisteri ei myöskään tilastoi kunnallisia liikelaitoksia.
3. Tilinpäätöstilastossa yritysten kokoluokitteluna on käytetty EU:n komission suositusta. Tämän johdosta jakautuminen kokoluokkiin eroaa Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa esitetyistä lukumääristä. Pääasiallinen syy on ehto riippumattomuudesta. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoissa pienet ja keskisuuret yritykset on määritelty vain henkilökunnan perusteella.
4. Kansantalouden tilinpidon toimialoittainen arvonlisäys perushintaan poikkeaa tilinpäätöstilaston jalostusarvosta, koska kansantalouden tilinpidon laskelmat laaditaan toimipaikoittain. Tilinpäätöstilastojen jalostusarvon laskenta pohjautuu yritystason tietoihin.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Yritykset 2008

Lisätietoja

Marjatta Laine 1734 3392
Vastaava tilastojohtaja:
Kaija Hovi

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-5328 (pdf)
ISBN 978-952-467-802-5 (pdf)